वर्तिपरिः

पत्र २६

२ वृत्त ॐ स्वस्ति श्री गणेशाय नमः सज्जपतिमतंतंपिंग लनामानागः कविवरसविज्ञः लोकोत्त
रसकविताकेलपितुमिवसंगृहीतपरजिह्वः ॥१॥ गौरीसूननखरैखाश्रारमिपूतिविंव
तेवचनकुला यत्र्यविभाति सदैवः संतापेनापायल्लखिलम् ॥२॥ मंतिय यद्यनेकानिवृ
त्तपास्वालिभूतले ॥ तथाप्यतिशयो ह्यत्र श्री मानतिपायोमनन ॥३॥ पदिसे नवे ६४
तानि ज्ञात्वा माकां स्त्रिसिस्फुटम् श्रीभो ध्यमि पस्पराचितं पस्पतं दृति दर्पणं ॥४॥ यत्र गले ६५
मगणो यगणो रगणः सगणो तगणो जगणो भगणो नगणः कथितः कविभिः पृथितः प
वनाशिभिरखिकैवृत्तसमूहगणः ॥ पा धरणीजलवह्निसमीरनभो व्योमवासवपन्नगनामध
राः ॥ कथिताः क्रमेता गणदेवगणः ॥ प्रथमे च र तो फलमिष्टिकराः ॥ इति गणदेवाः ॥ मः स्यात्स
र्वगुरुः स्वपः पृथमतन्लोमध्येलघू रः स्मृतः ॥ मस्यादं त्यगुरुस्सर्वेवतगणः श्रोमेण बुध्यते
॥ नोमधीमूहरेवमेव भगण श्वादौ तथा सर्वेलः ॥ स्यान्तो यं नगणो नि भि लिखि त्रिमि

गुरुदोषविचारः ॥ संयोगाद्यं विसर्गादि ठं सानुस्वारं सदीर्घं च कं पादान्तस्थं विकल्पेन
पं चैतानि गुरुत्वमाहुः ॥१॥ ना नित्यं गुरु विसर्गादि मित रेल घ वः क्वचित प्रादिकादिप त्रौ
र्हिं च वाणीभूषणे के यथा ॥२॥ संयोगपूर्वो यिक्कारि ह्रस्वः स्याद्गणस्य पूर्वादिगतो विमा
यया एषोक्तं चिल्वाकृतिकेल ह सइहितथावि हुपुतेपठित्वा ॥२॥ इति गुरुलघुकथनम् ॥ टी २
२ यथा येन सालक्षणानि मीदाक्षराणि कृष्याते ॥ मज्जाद्ये द प्रपतेत तद्दन्तु तथा ऽ
स्मादशाद्वितीयपदे प्रथमस्वरशीत तीयेल यं चतुर्दशसाद्यौ स्यात ॥३॥ पादिस्तु विषय
प्राजनाणः षष्ठ लच वो ऽथ वाद्वे के प्रथमे ॥ षष्ठ ल हृतर दलेना याद्यि च लः ॥२॥ यथा कहेघटितात
कलयत कुशलं सर्वाः कलिक लुष विनाशहेतु रमलोयः ॥ हृदयविनियुक्त राधा
न३ सा ज्ञनयनादिवाज्ञनमः ॥२३॥ अप्यर्थो ॥ स्यादि षेव विगाथा विपरीतो भवति च पादे
कविकुलम हूं लदीपक फणिनायके पिं हू ॥ लेन गीते यं ॥२४॥ यथा ॥ सरसीरुहमिवन
यनं दरमुद्रितमध्यातिशायितमं ॥ स्मरतिमनोऽमममतनं मधुकर इव मुक्तमकयशेश्री ॥२५॥ विशा

वीर्यस्य सर्वे गणाः ॥ ७ ॥ मःस्य प्रतिकरो यशं सितना गणो दयाते याम्ः शिवं ॥ कुर्यो घो विजयंक
रोति रगणो राज्यस्य नाशनं तथा ॥ देशत्याग जठु रवदेहि जगणोहं ता च दुःखं स्यात ॥ स्वामी
२ नैगणो विनाशयति चेत्य याटि गणानान्यथा ॥ ८ मित्रयं शौ मनैरव्यातो भत्र्ये हं ज्ञो य भो स्मते
जतो स्यातामुदासीनो जायते वैरिणोरमो ॥ ९ मित्रामित्रे कृते सिद्धि भत्यते स्मात्कृते जय: ॥ उदासीने
कृते न स्याः पीडा मंत्रो कृते स्मृतिः ॥ १० ॥ भत्या मित्रे फलं सम्यक् कृते भत्ये च सर्वमस्ते ॥ उदासीने कृते
हानिर्भृत्याछत्रौ च कारवेः ॥ उदासीने नृत्तं मित्रे फलं साधारणं स्मृतं ॥ उदासीने नृत्तं भत्ये
चापत्ति: सर्वतो मुखी ॥ १२ ॥ उदासीना दुदासीने फलाभावः प्रकीर्तितः ॥ उदासीनो नत्तरं शत्रो विरो
धः स्यात्परस्पर ॥ १३ ॥ शत्रुवृत्तं कृते मित्रे सर्वे निष्फलतां व्रतेत ॥ शत्रु नृत्तं कृते भत्ये स्त्री नोशो जाय
ते मुखं ॥ १४ ॥ शत्रुनृत्तमुदासीने सर्व विनाशः प्रजायते ॥ शत्रुनृत्तं कृते शत्रौ जायते नायक क्षयः ॥ १५ ॥ त
स्मापूर्वोत्तरं लिंगं विचार्य गणयोः सदा ॥ यावत्प्रथमं दग्धाक्षराः कः कर्तव्य: पूर्व सूरिभिः ॥ १६ ॥ देवताव
र्णनक्षत्रे केन दोषो गणे तोमवेत् ॥ दोषः स्यात्प्रथमे श्लोके ग्रंथेनान्यत्र कुत्रचित् ॥ १७ ॥ इति गण

२ वृत्त अयि किं कृशस्य सुधाकरः पर्वणि पुष्यति नैव ॥ २४ ॥ रूपक ॥ विधुयतदधुतनवकलिततपदनलितामिति सक
लजगति वरविदित ॥ बुधवरगणनृद्धिमुद्धिमददमयि रसपदि भवति [illegible] गणपतिरिति वदति ॥ २५
॥ यथा ॥ भवसि कुटिलमयि यदपि हरसि सदसमपितदपि वर ॥ धनुरिति नवगण यवहुनि ज
दि गण मति विनय कृतिपय खलु ॥ २६ ॥ जगति दिशि शि जनम्रह्म मरति ॥ २७ ॥ नलिनं मयुगलं चतुष्क
क लत्रितं लवा गणकलन वसुकल विहितं ॥ रोला वृत्तमवेहि हृद् शर व सुयति सहितं पिङ्गलनायकना लहूद
गमालितमति जगति च विदितं ॥ कविताकौशलकारि विबुधकुन्द यवलितं ॥ यथा ॥ मानिनि मु
३ खमकलङ्कं सुधानिधिरेव भवति तव कोपविलसन्नित्रैव सपदि सविततमुमुखी भव पतिरय
राधमिहैव जगति कलिकलयति नैवम् ॥ वद किं त्यजति तथापि कापि सहमानतमेव ॥ २८ ॥ रोलो
दाहरणम् ॥ रोला ॥ २९ ॥ सप्तचतुष्कलनिमितनिर्मलममेगुरुमुपनीतं ॥ चौपैया वृत्तं मद यति शिवं द
शवसुरवि यति सहितं ॥ कृतिक विराजः पिङ्गल नागः जनसंतापातीतं ॥ धृतमदमदरचनं संस्
दरवचनं तदिदम भाषदधीतं ॥ ३० ॥ यथा ॥ सिञ्चसि मित सुधया धिकशीतलया विरहे नलपरि ३
सर

था ॥ पृथ्वीह्रंदसमौत्तरकागाथामीतिरिहाहौदिता लोके ॥ फणिचर्यौ(म) किरणेन दूर्णमयथार्थनिजनाम
पिङ्गलकैः ॥ २१ ॥ यथा श्रीरम्योऽनुसमास्याकपूरैरन्नी दृश्यमसविधेमे ॥ चपलायन्तीभासाहंसामुक्तेति
काकतालीयं ॥ २७ ॥ [illegible] ॥ यन्त्रो तत्रदलत्तु [illegible] पिङ्गलनामानागसाम्यपतीतिमि
ह्वदतिकिलः ॥ २८ ॥ यथा ॥ रजनी रज्ञानाहवेयंतस्याएवाधुनाभवतिनिबसतियस्यागेहे [illegible] ॥ प
तिंसमुद्रमे ॥ २९ ॥ उपगीतिः ॥ गाथा चतुर्थे चरणे विंशतिमात्रैव माषिनी भवति सेयं पुदिविपरीता
जगति सदासिंहिनीति कथिता ज्ञैः ॥ यथा ॥ श्रीलं [illegible] पंशीलमिवत्त यदपिवाले तदपि
मनेमाधिकारत्वं कलसिविपरीतमयोद्गिमिति [illegible] ॥ ३० ॥ गाथापनी ॥ यथा ॥ वितरति [illegible]
प्रभवति [illegible] ॥ [illegible] तमस्याव [illegible] कमलैः ॥ ३१ ॥ सिंहिनी ॥
[illegible] ॥ फणिपति [illegible] कमि
तिपादिं [illegible] ॥ ३२ ॥ यथा ॥ [illegible] संप्रति ॥ हरिरिव [illegible] जलदः
सखिदः [illegible] स्यादवला [illegible] ॥ ३३ ॥ [illegible] ता विषमपदे
यासैव ॥ ३४ ॥ [illegible] नैव ॥ ३४ ॥ यथा ॥ [illegible] गोपवधूमेव

[illegible]

४ रत्न

किमथ सख्यति कथयामि ॥ दुस्तरविरहपयोनिधौ ॥ पतितस्त्वानुभवामि ॥ मानसलग्नेश्रीपूत ३
तो धातः किं कलयामि ॥ ४७ ॥ नवपदम् ॥ २ हृदयेदत्तनुभ्रमं कान्विते वमत्पजगणगणचटितासद्वैव ५
मातासेयप्रभ्रमटिकैव ॥ पूर्वेभ्यो विदुषाहिनैव ॥ ४ यथाच ॥ एषाजलधरमालानयाति ॥ त
नुरहराकोकदितेवभाति ॥ आलिमलिनतितस्पतस्तदेव ॥ विरहिवधूमुखशीतांशु रेव ॥ ४
० ॥ पूजकाटिका ॥ कुदासिबोदशकलके मामिनि शेषलचुद यशासानिभाविनिकथयत्पनिला
नामफलानतति शोभितनागः ॥ किंनलीलावति ॥ ५० ॥ यथा ॥ अविरलजलधरततिरतिवर्षति ॥ स
खिनवनीपवनिभुवि हर्षति अतनुर्धनुरनुगुणमाकर्षति तेनविनाममदिनमपिकर्षति ॥ ५१ ॥
अनिला ॥ अनिघतलघुगुरुबोऽशकलकं ॥ हृत्तंहृत्तंपा याकुलकं कृतजनमंगलीयंगलनामा
वदति ॥ ५१ वैतेजोधामा ॥ ५२ ॥ यथा ॥ नविनाजलदं चपलाप्रभवति हेमीप्रतिमामदलानभवति ॥ मे
लेकावनितानिशियस्मात् दीपशिखेयंविलसतितस्मात् ॥ पादाकुलम् ॥ यदिषदलमेकम ५
धाचरवेदचलकल ॥ मंगदिकलमवेहिविरतिरिहहृद्रलामल ॥ एवंषट्पदयादचचुष्पयमा ४

4

नि

तनुम॥ विमलतनिजकृतं मानिनितिंयममरूदप्रेमरशापूं॥ तवलोचनकमलेनाधिकविम
लेनदणमपिमयिवृतं॥ कलयतिपार्श्वे रूपं वपुवरशिरशामनकरान्परिवृतं॥ ४०॥ चौपैया॥
कुरुमपृवतुष्कलचरितविमलदलमंते॥ त्रिलचुविराममपिद्गुपदं तन्नेत्यं॥ धत्ता वृतंकथय
तिपिंगलकसुंदरप॥ ४२॥ यथा॥ नन्दो निजबालकंसः कालंगोयोगोपालंजगतिगोपिशं॥ का
मंपशुपतिकामतन्नामस्मरणं जयति॥ ४३॥ धत्ता॥ एकादशविश्रामिसप्तरामिवत्ताद्वृत्तमिदंम वि५
वात॥ यत्कथितंशेषेणसविसेषेणतत्वाद्वेचेतोद्रवति॥ ४४॥ यथा च॥ मत्तायांमात्रासिसखि
वालासिसकलसौख्यीजनसन्निधौ॥ रूढिकणमुपलकलासिकिलविकलासियासिनय
दुयतिसन्निधौ॥ ४५॥ वृत्तावृत्तं॥ कलयरामेकलेत्युमवाफिपंचकलेकलेच॥ विषमेपदेऽपरे
णसममपदेपिषट्कलपचकलेच॥ कुरुपदंपंचकमितिविमलेच॥ ...देहामेवमितिनव
पदसंतकवृत्तं॥ ...पतिनाकथितंपुरापृथितंवृजिननिवृत्तं॥ ४६॥ यथा॥ उदयतिशशिनिस
कलकलयाऽतिसुरलमन॥ उपयातितमुखमघातन्नपनधियैव॥ सारसमनुपष्यमितेदिह

श्मर

पछंटिं० त्नवौव सैव यमका हितचरणं ॥ जगदभिरामपदा हि सदघतमर सा चर णं जगद भिराम प
दहितदानवना शिमनोवल ॥ मदिविलद्दृत ॥ एत द्वा च स पिंगलकोमलः ॥ ५ श्रुघा ॥ स्मर वे
रचर णं स्मर रियो स्मर स्य तमधुना पियं जेत, तस्य शाकर्कि लकामस्य स्य हमधुनापि ॥ स्य हमधुना ५
पिसधुपाधिपद्दीपचर णं हरः ॥ पूर्दपंक जमय ह्लादततो नशिवं जनविस्मरः ॥ ५ ॥ कुणुलिकौ ॥ र
क सवैदैक कलाग्रपंचरमलकैं द्विकलं ॥ कुररोलाभिधवृत्तमा स्रु सु खसन्नु यसफलं ॥ एकादशम ५
५ पिविरतिवेदयुतविंशतिकलकं ॥ कलिपतिवरमणि तं च सततमतिसुन्दरदलकं ॥ ६ ॥ यथा ॥ मृमल
कमलदलचारु विलोचनमसुदरूपं ॥ दर्पयदर्शयदूतिसपदि निजकौशलरूपं ॥ चटयातद्वे
दमत्रयैव सा कुशला लोके ॥ मृभवति द्वीपशिस्वकहेनिशिविगतालोके ॥ ६ ॥ रोला ॥ कलयादौ विधु
रसकलमन्नैरगणं विभूषितं ॥ मध्ये नियमविहितं नेद्वादश यतिकमदूषितं ॥ पंचाधिक विंशतिकल
मद्भुतर सम वनाम ॥ एवं हसवरंकुर सांद्रमितिनामनागनाहुं ॥ ६ ॥ यथा ॥ मलयाचलतः पतितः
कान्ताकुचकनकाचले ॥ सयोमहिं तावत्स्नातो यमुनाजले ॥ तज्जाताधिकशैत्यान्मथरतांमह
२२
सारसरसैः समतामपिनगता हितमनु भजसहतिलालसं ॥ समताम पिनगता हिमु क्तिमिह द्वा णमुखा हराः ॥ ६

५
६

वरवपुःपरं ॥ वसुविंशतिकलयुगलमपि च तिथिविरतियुतं समरं ॥ वृत्तविवेकविधावति मृदुबु
द्धिरखिलगुणसंयुताफणिपतिरितिनिगदति संप्रतं वृत्तं मदपदमेततत्पद्या ॥ मंदसमम [illegible]हम ६२
वनमेतिममनूतनतनुरनुसममपति ॥ वपुषितदेवसदलपरितापमभरंनेनजनपतिमरसोल
लितः सवलपत्ते च्युतलमाभनुकिं लरूदिकस्याः ॥ वलितःगुणवतिकथयविलासमरे
णपरिसकृ। मितिकिं रमणः ॥ सखिन हि न हि माधवसमयामधिभवति स हि दहिणपव
नः ॥ पप ॥ प्रथये ॥ पराष्ट्रचतुक ललामणर वनामल जमणर हितति जसकेपदा ॥ कृतयतिरपि ल
भवनेंदि शवसुभृवनेः ॥ सकलरमिकरूं ॥ दि विहितमद ॥ सापद्मावतिकाकेविरसलं
पतिकानप संसदिपछिताऽभियद ॥ रमयति नपदितवितरतिवितं जनयति हृदयपशा
मितद ॥ भ ॥ यथा ॥ कुलवकुमधुपानः पतितहतमानः ॥ मूलयन ॥ भ्रमतिसमीयवरः ॥ मं [illegible]
तिसारीरं ॥ दरमयोरमम [illegible] रत [illegible] मलो भ धरः सू [illegible] भजेतितरामिहि तइवकामीको
पिकिमुतमवलीमपरः ॥ सखिमा [illegible] हि कुसुमेऽनविते सतिमिपुरतः ॥ किल चलितभ्रमरः ॥ पठ
पद्मावतिका ॥ कोमलेरचनानीव ॥ तेहि चैत्रपुर्वकुललिकासातिपतिरालाकृत्तपदेव ॥ रोलव

[illegible]ये३

॥ राम ॥ ह्री ॥ वृ॰ते

सलिलेरुहतपसिसिञ्चितासि ॥ नमननागमनविकल्पवति ७ ॥ सिरठ ॥ सगतोविधेहिजगतोविधेहिमधु
भारनाम्नः ॥ स्रग्वि ल्सत्यनाम ७ ॥ य ॥ यथा ॥ मुरलीधरस्य ॥ विजितस्मरस्य वशागानकांडस्यागुरुप्राम
प्तस्य ॥ मधुभरोयं ॥ अजगणावेदकलेचेद्दिताभवतिचतुर्दशकलजातिता ॥ युंतेनियतगुरुप
ता॰४ हिता ॥ हकलिरेवासकलेहि ७ ॥ यथा ॥ परिसीदतिकिशलयशायता मुकुरद्विपुसजलनय
नाभवदमिलावविशेषवशादन्जीवतियदिजीवतिसा ७ ॥ हाकलिका ॥ मानवाक्रीडप्रविष
मेविकुधानपेहिसख्य समेवावतं रत्नमवेहि ॥ ७४ ॥ पथ्या ॥ मा॰ पुष्पं गतवतिभावति गोपवधू ने न ॥ त्रि॰ मते ना
6 गरगर्वितः स्मतेन ७ ॥ एकादशाकलमेवशेषजगणं वेदेवदुदमाभीरकन्नामध्यतं प्रभवतिनाम ७७ ॥ प
पा॰ ॥ अम्रमल्लकमलदलवासि ॥ पुवतिशंभुमनुसूमिकस्पसुकृतपरिणाम ॥ द्रुतिजानेनद्विनाम ७५
अभारकं ॥ द्वात्रिंशन्मात्रं कविरसपात्रं चारुचतुष्कलरचितवत्तं ॥ पतितस्थितं भवनैर्दशस्वसमु
वने मेदिसकविवरतदपतलं ० ॥ कृतंवत्तविवेकत्वंव्यतिरेकाद्धितवेदपुण्यं पाचितनामा ० ॥ दुर्मिलिका
वृत्तंगापतिनित्यंमेजीन्द्रेनवरसधामा ० ॥ ७६ ॥ यथा ॥ परिसर्पतिस ॥ मृदितदर्पणनिर्भयमर्पितम ॥ दुल
पदाचलितामहवंने ॥ चनेगगरातततिमिरासमदिमुदाः ॥ तदियंपदिक्किमुधीरा ॥ गच्छहिमुखीत्वदृष्ट्वा ॥ द्वि ॥

राम

ती[illegible]त: पवनो मंदमुपैति पुलिनाटीतट संस्थित: ।३। जगनाथ: एं ।। मटकलमेकं पंच चतुष्कलमन्ते
कुहूर गुरुकं ललितं ।। नवलघुविंशति कलमिति षोडशयति संहितं द्विपदं फलितं ।।३४ यथा ।। नीलपटाव
।तमिति तनु वदनं संपुलि शोभा कलितं चेतो मदयमुदय ।। न्मण्डलमिन्दोरिव घन नवलितं ।।३५।।
ह्मिपदं ।। रविसमन गणे मिह हि कुसुम दन्तुर गणमपि चरण युगल पुलामिति भवति हि वररसमुके
फणेपातपतिरितिनिमदुति मुसमति स द्रुत सुरत मतिपाय युतकवि कुल रंजन ।।३६।।
यथा ।। कमलनयन म जलधि शयन मग सु ।।३ गमनन र कदमन दुरित हरण सकल शरणाते
प्रजे चरणकमलमधिक विमलमिति हि सं[illegible] कलयम दयसततमम
यतो निजे ।।३७ [illegible]कं ७ ।। दो का द्विदनतो यते मा आपं च कमेव हि संपुलि ।३ लिय लेत नामकं
वृत्तं कणयमहेव रससंपुलि ।।३ यथा ।। म ज यतो भिथ स्फान्त रंपे मोद स्पर्श नयनेन ।। भवते हूनोर
स्फुतेसुखधु ।। रवेविदिने नजेनेन ।।३ अलियाला ।। सामोर दनाम विपरीता दोहो व ।। पघरासि
करसधाम ।। वृत्ति वितु धर्मो तापहा ।।७।। यथा च ।। पद्दिविधं [illegible] विरह्या [illegible] चितं समुदितमेतादृति

खेता२

७ विरचितदललघुरूतियमरहितं॥ बाह्लीकलिता॥ लीलावतिकाकथिरहलतिकान्तपवरहृदयेसततंवलिता

हृत मेवकरु॥ खदापकफणिगणनायकथितं॥ नश्रोमननमुहरगणितो॥ ब्रभवतियदिहसौविनरतिनलखेतोयतो

रहृदहरशकविभूषिता॥ ८७॥ यथा॥ नसरतितारावहिरिकृततारापतिरपितारनिलचयसहिता॥ ग

गनाधारापूरतिधाराधरजलधारविरतिविरहिता॥ तनुलतिकामोभवति सकामो निशि निशिदा

मोदरइतिवदतः॥ सखिकिंकरवामोयदयंवामोऽनङ्गदभिरामोवनधनः॥ ८८॥ लीलावती॥ प्रथ

7 मंत्र्यपंकलंविधायततोविषहलमेकंकं तदनंतरं पुनरेवयं चकलत्रयंगुरुशेषकं॥ हरिगीतम

विगीतमितिहरिगीतिनामकवृत्तकं॥ पठितं सदैवतस्यनकस्यकर्षतिवित्तकं॥ ८९॥ यथा॥ वसमुदंति

नेतिसुधाकरः॥ सखिसत्यमेवदिवाकरः कुरुतेतरांकथमन्यथापरितापमस्यसदाकरः॥ प्रथवा

मयैवनिरीक्षितः पतितमयास्वरदृशानिशं॥ पतितमएषसुधाकरोऽप्यभवन्मकादहनोभृशं॥ ९०॥

क्तिवितं हरिगीतं॥ प्रथमंदशकलितंपुनरपिललितंवसुवसुरससहितं॥ प्रभवतियदिवृत्तंभूतनयचितंप मरस

विरं रमहितं॥ विषविषयमदालोहितनयनालोकनजितकामोमोदकर॥ परिमुदितभुजंगीपतिवि ७

परिहृतविनया ॥ सततंपरिपणितंभवतोभणितंतंकराणीयंनतदेहमया ॥ ६ ॥ द्रुमिलिका ॥ च्युजगणसप्तचतुष्क
लयुत्तगुरुकृतिमितयदपुगुलारुचिराः ॥ फणिपतिपिंगलभणिपतिपिंगलभणितसुमंगलदानपरा
कथितासुविरा ॥ ७ ॥ यथा ॥ केनजनेनवनेविपिनेवहकमलमतीवतपश्चरितं ॥ पीनपयोधरभारनतेनि
पि॰ शियासियदर्थमतिलरितं ॥ ७ ॥ मत्तचिरा ॥ कुरुशोबगुरुवेदकलहसबयुगमेव ॥ इतिपिकसुदन्नममले
विदिनवृत्त ॥ ८ ॥ यथा ॥ पंजकोपमनपायमिहमानमपहायसखियौवनमवेहिसरसमणिप्रेवहि ॥
॥ ८ ॥ धट्टीपकम ॥ ष्णएवेदचतुष्कलयुक्तकलितं ॥ हितसिंहविलोकितनाम ॥ कलितंजविनाशियमकव
लितं ॥ वलितंत्रितनागयतेर्विहितं ॥ हितसिंहविलोकतनामकृतं ॥ ९ ॥ यथा ॥ बलवैरिविजेतृगदासप
हितः ॥ किलयस्यमवेदजितः ॥ जितमेवहितेनजगत्सकलं ॥ सकलंककलातुलणवलं ॥ ९ ॥ सिंह
ले॰ विक्रीतम ॥ एकंगुरुमथवेदकलंकलयापरंपंचकलं ॥ ततोजगणदितयंगुरुं ॥ इत्येकाधिकविंशति
संख्यकमात्रकं ॥ व्रतंस्यान्सुवृत्तंभकनामकंपात्रकं ॥ १० ॥ यथा ॥ केकिकलापकलधनिजतमया ॥
हितेः ॥ वंदीवसमरभूमिपतेरनिवारितः संप्रतिगर्जतिभकवरः किलवारितः ॥ ११ ॥ प्लवंगमः ॥ ग्रहचतुष्क

ऽ इति प्रातिगृहमभिनन्दितिनापिदृष्णा ॥ वद्धुधाकृतविनयं परिजननिचयं गमयति मंदमानेव निशा॥ २४ ॥ मे
जनहरणं ॥ प्रथमं कुरु षट्पदकुलमथ ॥ च चतुष्कं ममिह वसुसंख्यकमज गणं कं लीलाजमनं ॥ शे
षे गुरुमेवं कलयतदेवमष्टनगणं ॥ नामक कृतं ॥ मयतिचिंत्तं इतिनिंदति शेषो विदितविदितविशेषो
वहुविधरत्नमिदामसमुदाकविवर ॥ कुलरंजन दुरितविभंजन सज्जनमन संमोदकरं संतापह
रं ॥ २५ ॥ यथा ॥ शयने परिलीना मनुते दीना सा परिजनसहितं ॥ भवनं कथयादीनं ॥ चन्द्रशालीवच
नकतिपयरवनेहि दिनकरो तितरामनलं रोदति विकलं ॥ परिमर्दितमणालीशिशिंदशीतली
दलसमरूपकपोलतलेदर्पणविमले ॥ विनिहितनिजपाणि त्वपितां मुखी हाहा विमुखी ॥ मरहटी रहित
२६ ॥ अद्य मदनकृतवाधा ॥ पूर्वस्थितस्य द्विकलवाणं चतुष्कलमेकग कुलचुंमेक ॥ मेवं कुरुहमदंदसवं सकृदंद्रय २५
तिभवनं सविवेकः मरहट्टाछन्दो वृत्तं तदिति सवृत्तं दंपति चित्तं नित्यं ॥ मितिवदति सुमंगल २४
तामापिंगलभागो जगदुपकृत्यै ॥ २७ ॥ कथा ॥ कथिलि मार शंकर वैरिमयं करुर जयभवहद्रम
हेपुरा जयजयभूताधिपभुवनन्नप ॥ न पकृत सवृषध्वजनिदेश ॥ निजचरणं शकृतसहतं मतेकर
वदपांकलयैव ॥ हु रीकुरुपापंदि ॥ हिंदुरापेवर मीशानतयैव ॥ २८ ॥ मरहट्टावृत्तं इति श्रीमी ॥ ८

रम १ ...ंगीपटति त्रिभंगी नाम धरं ॥ ६ ॥ चलति लवयि वीरे रणमुविधीरि पगलिप तीरेत्यज वंशति १
तिमर्टे ॥ रहितः ॥ स्मनु विरेण विपिणे रैरे व्रजति समीरे वामिकटं निपतति धनतीरे रुद्ध समी
कु ३ रे ॥ वसति तटीरे ॥ पञ्चकवंटं ॥ खादति सति ॥ कीरेन्तु लयन दीरेणालमगीरे वेतितटं ॥ १४ ॥ त्रिभंगी ॥ स्रा
दिहगुरु वेदवि गुरु राम रमण मोक्षितं ॥ हीरक मितिनाम भवति सवजगति वोधितं ॥ चं दूकिरणवे
सम्भ्रमगरी व कलितमेवततं ॥ धीर निवप शोभि हृदयहारि सततमेव सत ॥ १५ ॥ यथा ॥ कलिम
दनयायिमदन दहन रुदनमच्युतं ॥ चंद्रवदन कुंदरदनमे वमदनमच्युतं ॥ किंत सदनमेव मद
नव रशरणमागतं ॥ जातविनयमालिविनयतो यिकलपमागतं ॥ १६ ॥ कीरकं ॥ वसु विमल
चतुष्कलगणविरचित दलेक्षु शोभे विरचय समणं कुरुद्रावण समनुपतिमपि च पद
पूर्तिसकलपदं च विना जगणः ॥ क्वचिदपि गुरुरणं हि तं कलप वर्तिनतलहरां ॥ १७ ॥ यथा
नवविमलकमलदलकलितनयपवन तलमनलभिवलसि भवगाणपतिमा ॥ मलपजममपिम वकुलहु
स्फुरणं स्फुरति नयनं ॥ हरणं रुजमनुभवति मनोजवमा ॥ निविपि हिमकरं ॥ हदपतिमपतः प्रवि सितं
कृतिपति तिति ... कविततितिवचननिरूपकं मालकरणं ३

२६त वा।लोभ्रूमा कीर्णि॥ २४॥ यथा॥ यस्मिन्लोके दृक्कां कीर्णं चैस्तैस्सर्वं दुःखं तीर्णं॥ २५॥ कीर्णं॥ दीर्घ ह
स्वयुग्म धारि विदर्वणं मेव धारि॥ २॥ यथा॥ यथा॥ भ्रू [illegible] क त॥ पिबाम धारि स्वयुं नी प्रकारि वारि॥ २॥ धा
री॥ दिर्घे दृ [illegible] धारि वेदवर्मा द्वितु यदि दी [illegible] केरु पा नगा लि के तिनाम सा॥ २५॥ यथा ह
९ व याधृतान वेतृ॥ ध गान गालिका मवेल॥ ६॥ य गालिका॥ पंचैवं दीर्घा य॥ स्मिन्वलः॥ स्मृः सी यं लो
के॥ स्मिन्न॥ हा सार॥ २४॥ यथा॥ वितं मत्यं दीराम्तु त्वाहारस्सर्वं॥ यं समोहत्सार॥ ३॥ धा॥ नं मोहसा
५ सं मो रा॥ यस्मिन्प्रती यैस्सत्त्ती यपं गा। धारी ख्यातः सहारी॥ २५॥
छ तथा पापांत कारी मो पावि हरी पि तां मु धारी चिन्ते स्रू हरी ३६॥ हरी मं कुहकारं तं दीर्घ युगं
तछेद्र सिंहं से वृंतं वतं से॥ २७॥ यथा॥ त्य प्रासो॥ शाखवर्हि हं सा॥ मोतिदि गंते मू रूते नो॥ ३॥ य
न हंस॥ दिल चुत नृग ल॥ मनु मृगु लवति यमक॥ इति ३२ यथा॥ त्रिपुर हरहरा दिविहरः सवरमयावि
तरमपि॥ ध॥ यमक॥ ष ३ मिर्वितौ रेखा देवैः प्रोक्ता शेखा कंदो बिस्मिः स्वैरेवं नागैः पूर्वैः यथा मेत्रः पापो
दयातः॥ कां॥ म्रो मिना यातः॥ मे॥ दि प्रावाणां स्म्रताभूताः प्राणाः॥ ४॥ रोखा वृत्तं॥ सगणं युगल कलितं २

कामिस्मविरचितैवृत्तदर्शितोमा॥ मावन्नानिदर्शनेनामप्रथमप्रकाशः॥ १॥ अथवर्गोवन्तौ॥ एकः॥ गः
श्रीः॥ १॥ यथा॥ श्रीर्लक्ष्मीः यात्॥ २॥ श्रीः॥ कामोनाभ्यान्वितोत्पूर्वः॥ ३॥ यथा॥ सर्वैर्हिपः॥ कामोऽज्ञेयः॥ ४॥ कामः पु
गलयुक्तिमधु॥ ५॥ यथा॥ मुहुर्मुहुमधुपिब॥ दम क्षी॥ कामोगामोरव्यातौदोऽपि॥ ६॥ यथा॥ धुः मही कृतौ
लनौ हृतौ॥ ७॥ यथा॥ नयासमतामहीजिता॥ ८॥ महीगस्यलस्यवा हपसूप॥ ९॥ यथा॥ वाहवेदा
हिजोव॥ १०॥ वाहः॥ यस्यामः॥ माताली॥ नागडुस्यवाली॥ ११॥ यथा॥ मतालीपत्रौ धतेसेव
कुंभा॥ १२॥ ताली हन्ते यच्चैवरूपपते सापियाक॥ ख्यातैः॥ १३॥ यथा॥ मापियाते पुनदतितांविना
॥ १४॥ प्रिया॥ मालियः॥ शशीसःफलितद्रुपुपुष्कः॥ १५॥ यथा॥ यथाभिः क्रतसे शशीभूषारोये॥
शशीकथितः॥ समलः फलमीरमलः॥ १६॥ यथा॥ हरतीकमनः॥ कमलप्रमलः॥ १७॥ मलः
एकेनत्तैनेवपंचालकेचैव॥ १८॥ यथा॥ पंचालराजस्यकन्येवपन्यासि॥ १९॥ पंचाल॥ सदाजा
तोहिमु॥ तेन्दुमवेहि॥ २०॥ यथा॥ मगेंद्रमानजगातुलमानन॥ २१॥ मगेंद्र॥ केवलमोयदिमं
[illegible] दरद्रलयापि॥ २२॥ यथा॥ चसंभृतमंदिरेद्दिक्रिसमीष्वर॥ मंदर नागः॥ २३॥ इतिकम
लमजित॥ २४॥ यथा॥ कमलतनयशम्भिफकलय॥ २५॥ कमलं वैदेही दैवैः॥ रव्याताकीर्तिवसा

ख

१९

स्त्वं तं स्मरामि कम्बुकंठं ॥ ४ ॥ समानिका ॥ सुतिलकं तनुमध्यमधोनन्नु ॥ भवति स वासरकः द्विरिपुनाश
कः ॥ ५ ॥ यथा ॥ सकपंटमालिनि कुरुषममालिनि हृदयमकातरः मितिरसमाहर ॥ ६ ॥ सवासकः रव
यलचपंचतदनुगुरुकंच ॥ तदनु लघुमध्यगतमितिकरहे चि ॥ ७ ॥ यथा ॥ विदिहसकलासिंहिके ।
मितिविकलासि रमयवनमालिरमलमधुनालि ॥ ८ ॥ कलहंसिचि ॥ यस्यां दिवी सुहंस्ताः ॥ स यंशी वेनि
10 दिष्टा सपूर्णं भालोकानां मध्ये स्याता लोकानां ॥ ९ ॥ यथा ॥ स्फुरन्निंदिचुल्लेखाभं वामेपक्षे गौरीयः ॥ पूर्व
द्वालानामूर्धः सोयं यदिंदुवेवः ॥ १० ॥ शीर्षा सुपूर्वे वर्णे यस्यां दृष्टे दृष्टो ॥ स देवनित्यं सर्वशः विद्युन्मा
लासो निर्दिष्टानागा धीशेनैवोदितः ॥ ११ ॥ यथा ॥ शास्त्रैः शास्त्रैः पुरूणां ॥ सर्वे प्रत्यन्ते देवा कामं वेत्ते ॥
तस्मात्कंयोसावलेः ॥ तद्धेस्तनस्थैते ॥ सोऽयं पन्नैः ॥ १२ ॥ विद्युन्मालादौ चेंद्रु सकलं मेघा ॥ निर्मिता सुवर्णैके
न मोदकारिणी स देवः मल्लिकेव वल्लिके व ॥ १३ ॥ यथा ॥ प्रालिवालिसासिना मयत्प्रयासि कुंजधाम
देवकासु गीतो पुनापि ॥ किं सुतस्व येहनापि ॥ १४ ॥ मल्लिका ॥ लघुगुरुः क्रमाभवेत ॥ प्रमाणिके नि तिर
सामवेत ॥ फलाम तासुवुद्धिनातदर्मतेति सुद्धिना ॥ १५ ॥ यथा ॥ चलाब्जलोहल्लसल्कुचा ॥ हृष्टा सरोजिना

मे १९

वलितं ॥ कालेनांतिलकाजगदुल्लसिलकाः ॥ ८ ॥ यथा ॥ अनुभूपलतालसिताविदध्युः ॥ कुलच्छलतस्त
रवः पुलकं ॥ ८ ८ ॥ तिलका ॥ यत्रैरै दैस्थितौ सविजोहाद्दितौ ॥ पलितैः ॥ संमतानागराजोदिता ॥ ८ ॥ यथा ॥ पाप
मुलंतकंयध्यपाप्तातकंरामननामापुनाधीति सापुना ॥ ८ ॥ विजोहा ॥ कुरुलचुवेदंदिग्गुरुमयेदं ॥ जगुर
यर हिसागाइतिचतुरंगा ॥ ८ ॥ यथा ॥ जयजयगंभीतरलरंगे ममकृततापंपरिहरयापं ॥ ८ ॥ चतुरंगा ॥ वदेत त४
तीयेपिहूसेपं द्वीयेपि ॥ मंथानमालातमेतत्तुजानीत ॥ ८ ॥ यथा ॥ पीयूषमारेणतारावियामेणकोणम
चंद्रेणनान्द्यतेमेन ॥ ८ ॥ मंथानमा ॥ लचुदीर्घयुग्मंलचुदीर्घमंमं ॥ व्रतिनुसारीभवेछंदसधारी ॥ ८ ॥ पु६
यथा ॥ मा दीतीरकुंजेरणमंदंगपुंजेस्थपुष्पांभवल्लाद्वितंकिंमूसन्धा ॥ ८ ॥ रंगवधारी ॥ कुताजगणनसतत
यथा ॥ मा दीतीरकुंजे ॥ जयितिसिताशितत ॥
द्वितयेन सुमालतिकैव सुमालतिकैत ॥ ८ ॥ यथा ॥ तद्दियमुमेजयुगंनसोजा ॥ जयिखसिहासितत ॥
स्त्रजवासि ॥ ७ २ ८ ॥ सुमालतिका ॥ नगणपुगलभितिचमवति ॥ तमलदमनकमयिजगति ॥ ८
॥ यथा ॥ कुसुममवचनमतलमुरिव ताजनिजकपटमभिलसति ॥ दमनकदीर्घकुसकमाला ॥ सप्तवर्णं ८
संकमाल ॥ कामवेडं तासा समानिका स्ततं ॥ ८ ॥ यथा ॥ भ्रांतकंतलोचनेरुपासवासमेचनं ॥ पुंपयेरती

वृत्त॰११प्र॰ कलामधुहरति युवानं सकल ॥ ८ ॥ सारंगिका ॥ वैदेहीदेहीः श्रुतिलघुनायुक्ताशेषेपि च गुरुः गणे नागा
धीशैरिति विरहितापायितेयं स्तवणहिता ॥ ८ ॥ यथा ॥ लोकालोकवधिकिरणं ॥ कोकीशोकामलकरु
रुणं ॥ देवादेवार्भयंकरणं ॥ वंदे सूर्यं जनशरणं ॥ ८ ॥ पापायिता ॥ वसुलघुगुरुचेरितं कमलमभि
तिं रचितं उरुहगतिवरं पना ॥ प्रथितश्रमश्रमतिता ॥ ८ ॥ यथा ॥ अमलकमलनयनः ॥ कृतफणिवरश
यनः भवजलधिवरतरिः ॥ स जयति जयति हरिः ॥ ८ ॥ कमलकं ॥ नगणसगणौ विधेयौ लघुर घगु
11 रुविनेघौ ॥ भवति नववर्णयुक्तं जगति किल विवसुतं ॥ ८ ॥ यथा ॥ सकल कहकोकिलालिरवद लितकलिपा
लिः ॥ मधुसमय एव जातः ॥ कृतविरहिपदस्यघातः ॥ ८ ॥ बिंबं ॥ लघुयुग्मं गुरुमेकमथ जदपं सविवेकः ल
कुरुते भराभिधवृत्तमिति जायते सुभरतं ॥ ८ ॥ यथा ॥ वंदे रामकमदनामजितकालप्रासनदामजित
कालप्रासनदम ॥ निजमानसेविहितधायतः गुहमेव सर्वं मुखताय ॥ ८ ॥ तोमर ॥ वर्णैः सर्वैः यत्रादौ चौधाः ॥
सयंलोकेरूपावाली स्यात ॥ रंध्रे वर्णैर्यानानागैर्द्रुहरुक्कामुक्तामाला जातिः कीर्तिताः ॥ ८ ॥ यथा ॥ पूर्वेषां सर्वेषां पूर्व
तं भक्तानां कल्याणंकुः ॥ वंते गौरीगात्रास्त्रेषे विस्वच्छंदं ॥ वंदे शंभुं देवं नत्वं तं ॥ ८ ॥ रूपामाली ॥ सगणं ततो जगणं पु
नर्जगणं विधाय गुरुं ततः ॥ द्रावर्णा यादधरास्तुभामवतीह संगतिकामिधा ॥ ८ ॥ यथा ॥ नववंजुमंजुलकुंजके हल छं॰११

स्चा॥ निरीक्ष्यमामुपागता॥ नवेत्सि साकृतोगता॥ ७॥ यथा प्रमाणिका॥ रसलगुरु युक्ता भवति फ
णिमिह का॥ व स्वचरितसदंभगा॥ सकलभुवितुरंगा॥ ७॥ यथा॥ जयति जयति देवः॥ सदयहृदि
मुदेव॥ सकलभुवनभर्ता शिवस्तिभवकर्ता॥ ७॥ चतुरंगा॥ स्तुति लघुसमन्वितंजगणमपि चान्वितं॥ कल
यगुरुकणपंकमलमितितंकरं॥ ७॥ यथा॥ भजत वनितामरि॥ प्रकृति चपलामवेत॥ भजत गिरिजाति
सकलजगतांपति॥ ७॥ कमलं॥ आदिगुरुर्वेदगुरुर्वीणगुरुश्च त्यगुरुः॥ भमकवर्णैः॥ कलितोमानव
८६ के स्मृति॥ ७॥ यथा॥ देहि मनः कुसुमपदे॥ सर्वसुखासे चमुदे॥ चित्रविचित्रे जगतिय स्कंदहालं
भूमसि॥ ७॥ प्रमानुवक्री॥ ८॥ सर्वैर्वर्णैः कृतस्तु॥ पंचमो लघुर्वेच द्वितुर्यपाद योर्हि सः॥ सप्तम स्याद
नुष्टप्॥ ७॥ यथा॥ विपरीतैर्मुखं पस्यन्निके ये कि विधि॥ च हिंकोपः॥ प्रसादकारति नस्या दस्याः क
थं तव॥ ७॥ अनुष्टुप्॥ मिथ्या सर्ववर्णिता सामहालक्ष्मिकावलिता नागराजोधिले कृता सर्वतः पलि ता४
तैःसंस्कृता॥ ७॥ यथा॥ अगतामधवी यामिनीसर्वतः॥ खेलतेकामिनी॥ नागतः पूर्णनायो धुनाहाय
पूर्वं पि तामिगुणाः॥ ८॥ महालिका॥ भूतिलघुदीर्घै॥ गणं कलयतियस्यास्वरं॥ कविवरवे
तायनकाहिहरतिसमातिक॥ ७॥ ९॥ यथा॥ व्यजनहरिमनं ... भवतिपयोतरलेः॥ इहयुवतीनाविह

वृ.र. ८० तनुरुचिरधनुषा ॥ ८४ ॥ यथा यदपि मृदुमृ ॥ वंधुरहसितं ॥ नगणमयोजगलघुहितयं कुरुलचुमेकगुरुं तदिपं ॥ वंदातिफ

१२ लिसमुखीतिच साहृविधाताकिलपुष्पवता ॥ ८५ ॥ यथा ॥ यदपि सुधाकरतुल्यमुखी तदपि तवाऽपि परं विधु

मी ॥ सहजकथासु वृथा कुरुषे कुटिलदृशं मयि यत्नहृषे ॥ ८६ ॥ सुमुखी ॥ भवितनपंगुरुयुगमकयुक्तंसंतनुहेधक

नामतद्वृत्तं पंक्तिरमणितमंडनमेतद्रूपमुखामलपद्ममुदेतत ॥ ८७ ॥ यथा ॥ वञ्चलदञ्चलकं चलकांतं ॥ तुंगपयो

12 धरमुद्धरभारं ॥ दर्शयतीवकृतादिकलीलामागपमिहात्मपतेरतिशीला ॥ ८८ ॥ यदिपनं ॥ समूरं पुकेवलेरुसवलिः

ए६ सर्वचामे सीर्वकौवचमृः ॥ विश्रामस्यात्रुदाः ए पुमसूर्यः ॥ शालिन्येषा चादौरैरुद्रुसंख्यैः ॥ ८९ ॥ यथा ॥ संध्याभा

नोः संगतो रागपुष्टो रेदिमेघाचौजिताते न सद्यः ॥ तारायूस्याचौलीविंदवसंछ्या स्रोहृताः ॥ संततायामदेश सु

॥ ९० ॥ शालिनी ॥ यशालपुमितकुरुललितं सवरमगुरुमपिवलितं ॥ मदनकमितिफणिनपतिः क

थयति ॥ विदितं ॥ बुधमतिः ॥ ९१ ॥ यथा ॥ पुमवनितजलधराशमयः स्मरतिनसखिगरहमदयः ॥ कथयकिमि

हममशरणं स्वरकृतशरदरुहराणं ॥ ९२ ॥ मदनकं ॥ दीर्घहस्वकमेण मेणकल्पिता ॥ रुद्रसंख्यकाद्देणज

क्रिमाद्यनप्रथा ह्यमेदमावमेदिनाम्रोनिकादिः ॥ हंजितां ॥ द्विरामदिनां ॥ ९३ ॥ यथा ॥ पारिजातमध्यजातकेलिना १२

मतबटूपदपुंजके ॥ हरिमागतं मजस्तादं सखिसंपूतं कुरुमादरं ॥ २४ ॥ मतिका ॥ प्राद गुरुके बाल पुष्पमं-
मं कुरुत मस्नां संकुरु पुनं ॥ शेषगुंकुरुली फणमाला धारिभिरुक्ता चम्पकमाला ॥ २५ ॥ यथा ॥ विकुचैते च-
म्पकमाला भाति विलुंठसटूपदमाला ॥ मेरुगिरेः सानूपरि जाता वि॥ मुदिव त्रु घृद्भूतपात ॥ २६ ॥ चंपकमाला
दीर्घ्रैलचूर्हपमस्ति तयं शेषगुंकुरुचातिशये ॥ सारवतीफणिनाकथिता वर्णदशान्वितपादकृता ॥ २७ ॥ यथा ॥
परपमनतापिमाम दवे मुकुरुप्रानमनिमानमये ॥ मन्दस्मितेन विरुद्धपयः तेषुम यानिकितेश पयः ॥ २८ ॥ समप
धै ॥ वती ॥ दीर्घौ समगणौ दीर्घसंयुक्तः ॥ सिद्धेमविता यस्या छन्दः ॥ संयंद्र बमालोके पुष्पिता ॥ मद्वदरामि वल्लेभृषि
ता २९ यथा ॥ पुस्तस्वरलिदीर्घौ सरलिमध्ये विपिनं कार्यागमनं कृ ॥ मः ससतं कुजेनिरतः ॥ जानेन हित मुर्खधि
मतः ॥ ३० ॥ रुक्मा ॥ नगणमथा चजं गणं दिवेति कुंकुरु नगणं ॥ इति कथितास्म नतिमता हृपिजगता मम तल
त ॥ ३१ ॥ यथा ॥ निजहृदये कुरुमदयेमदुरवचनं मनवदनं ॥ नवविमतिं कुरुममलां कुरुसफलं ॥ ३२ ॥ प्रमत्तलता ॥
मत्तपसंपुत दीर्घयुगाग्याः ॥ मुन्दरवर्णविभूषितपयः ॥ मंगलदायकपिङ्गलवंधुः ॥ कंदर्पमुखतमः सहिवंधुः
यथा ॥ मञ्जुलवंजुलशालिनिकुंजे ॥ गुञ्जितषट्पदकोकिलपुंजे ॥ प्रालिचलाकुलतामपिहित्वानंदकुमार
११

हेतं०द्भू२० १२ धोद्धतं ॥ ३२ ॥ यथा ॥ रसालमधुकालगौरवान्त्युष्मितोऽसिफलितोऽसि किं ततः ॥ एवमेव कुसिमं व्यर्थां च
कल्पद्रुमाविसत्व सत्वस्मात्सिद्धमंतं ॥ ३२ ॥ रथोद्धतं ॥ आदितः ममुनिपंक्तिकदीर्घैर्निर्मिताभवति कुद्रुतुवं ॥ सौ ॥ रा स
मतां नचैष्य केनमृकृत्स्नस्फुरितं ॥ तत्त्वाता कृत्स्नमिति चिह्नमममेयं ॥ ३३ ॥ यथा ॥ याति यो वनमिदं च वेनपं तमम मलिन लः
सिर २ ८ पुनस्तव रूपं ॥ किं विषीदसि वपुषी कुरु कांतं रूपयौवनगुणैः ॥ स्वविकांतं ॥ ३४ ॥ स्वागता ॥ पुरोगा ॥
प्रथमं तुर्यं सप्तमं सप्तमस्थः पुनः पंक्तिर्गायत्रत्व ॥ ... त्रैल चुस्फात ॥ फलीन्द्रभुजंग ॥ प्रपातः ॥ त३क्ताः पू
सिद्धौ कैवल्ये नपादेनयुक्तः ॥ ३५ ॥ यथा ॥ मदव्यग्रपाण्युग्रखड्गमिचात सवलैर्द्विरेन्द्रोत्तमाद्वा ॥ ३४ ।
मालाः ॥ स्फुरन्त्वघसंकुरिन्नवीरास्तगता ॥ पिशाचहिस्रपोऽकालसंध्याकराला ॥ ३६ ॥ भुजंगप्रया ॥
त ॥ जायते यत्र यो वेदसंख्याधरः ॥ सोऽपमेव सम्मतो नाम लक्ष्मीधरः ॥ देवभोगीन्द्र गंधर्वविद्याध
रव्यालितां विजगेगीतं च ॥ ३७ ॥ यथा ॥ त्वानतोहेतुतत्त्वेधुनामानतः ॥ सीदति प्राणनाथ स्त सा४
येवानतः ॥ पाकृतन्मा चिरं पाय पत्वाधरं तं वपोपशोभैक लक्ष्मीधरम् ॥ ३८ ॥ लक्ष्मीधर ॥ विनिपा
ष चतुः समगणं ललितं ॥ कृतोटक वृत्तमिदं कथितं फणिनायक पिंगलदेनपमप्रनितत पठितं फलदं
॥ ३९ ॥ यथा ॥ यदि सुस्मृतिकं स्मृति किं कथितं मम हृदयमेव पतः ॥ प्रथितं कलैन्तितरामविचारपतः ॥ स १२

२८१ थं१

13

नीतकमरेणमानसेऽलिना॥ मल्लिसेविताप्तिदैवतो मुना॥ नोतनोतिगर्वभाव हाधुना॥ १४॥ सेनिका॥ सर्वे
वर्णे दीर्घौ चारास्यां जायन्ते॥ रुद्रैर्वर्णैर्मलस्युक्तौ यत्ते॥ पासोकीर्णे यातास प्रोल्लोकानां य॥ पासो लं सर्वं हंसी से२
श्लोकानां॥ १५॥ यथा॥ दत्तादन्तिकोधायुद्धं कुर्वंतो॥ हैनामोरूमेते गर्जेन्तो॥ रूपाभोमपोविद्युल्लं॥
पातैः युक्तौ॥ २१॥ मालती॥ वरुस्तौ पोन्नसमभौ पद्मलिच्चुः॥ स्यादितरेषदके॥ तामिन्द्रवज्रां वुवतेक
वीन्द्राः॥ रुद्रेणवीर्णैर्निवद्धपादं॥ १७॥ यथा॥ यरिंद्रसंगर्थ्रीप्रतिभातिसर्वकांचिवच॥ स्मेरविलोकनार्द्राः॥ निम्नेत
मस्यासद शकमेदचेतोमवेनापिमनोविधेयं॥ १८॥ उपेंद्रवज्रा॥ पदीपुवज्राचरणेषु पूर्वेगुरौ॥ स्थलेवेकल
चुनिर्विशः॥ उपेंद्रवज्रेतितदाप्रयुक्ता फलीश्चरेणातिशयेन कृता॥ १९॥ यथा॥ सम्भूतामभूमिमयाहूरतत्र पु०
गतामेरुगिरेः॥ किमेषा॥ पिपीलिकालीकिमुदेमराजी गंभीरनाभीमविधोगतास्याः॥ २०॥ उपेंद्रवज्रा॥
उपेंद्रवज्राचरणेषु किक्षितत्तत्येंद्रवज्राचरणेषु किक्षिता॥ इतिपूर्वपुनस्वतस्याः तानि कि नु स्मृतिमा॥ य
दातदास्यादुपजातिरेषा॥ कामेदास्तदीयास्तु चतुर्दशस्तु॥ २१॥ यथा॥ शिष्यति क्रोधमरोपिनाशं॥ भविष्य
तिपूर्वपुनस्यतस्याः॥ तानिकिंनुस्मृतिमागतानिस्थानभूम्यंतिरुः॥ स्वापविरंदिनानि॥ २२॥ उपजाति॥ स्मृ
दिराममृगम् निरं॥ प्रकृद्गाम्पदरालिवगुरुलिकल्पयं॥ मूम्पदबलचुभावयाप. तां हद्रुवर्णचूटितां

जगति भवभयहरमनुपमसुखमपि बुध वद ॥ ७५ ॥ तरलनयनमिति ॥ ७ ॥ अष्टानि गतौ मुनिदशमौ त्रिमौ भवति यत्र गु
रु रविकरिणी ॥ जगति सार्कषितापकारिणी नासतामतिमतां ॥ चित्तविलासिनी दिसुन्दरी ॥ ७३ ॥ यथा ॥ तमः वविकीर्णी तर
यशो हिमदीधितिमतुलयं ॥ तुलयन्के मना शनैः ॥ नृपाविलोकय पश्यतो धिया ॥ के गौरवं द्विरेति माननि ततः क्र मे
14 मतः ॥ सु किमु ॥ ७४ ॥ सुंदरी ॥ सगणस्त्वथैव जगणः ॥ सगणः ॥ प्रथितश्च यत्र चरमः सगणः प्रमिता द्विरेति बक ॥
घ्रिस रसा वनिते वकांतसुखदा तरसा ॥ ७५ ॥ यथा ॥ तरवो दधत्सु मतसो मनसो मुदमावहन्ति ॥ मधुनः प्रवृत्त
लतः प्रकटं विपुल वनिता रवताः ॥ सुरभौ समेत्य ललतिका वितता ॥ ७६ ॥ यथा ॥ अथ पन्नगाधिपनाम
गण ॥ दधुर्ताम्बुदहृदयं ॥ चादिशः अम्बुज वदन्यमम तांगुर होतरणा वुदेप्यति जगद्विषयं ॥ ७७ ॥ प्रमि
ताक्षरा ॥ यमिमन्यशे चतुरोन्न वोद्धि [illegible] पादे वृत्तं ॥ विद्याधारं वृत्तं विद्यात् ॥ सर्वेषां नामेदं गणमीशैनकौ
क्तौ ॥ दृष्ट दृष्टाकृन्दोगं प्यमात्सिद्धान्तं ॥ ७ ॥ यथा ॥ अत्यावलोकनेन स्फूर्जैत्सवींगा अवमो रोधः सिद्धिप्र
देपा संससक्ताः ॥ तदान्तद्दत्याद्यं ततः ॥ शोभन्ते वीराय द्विपुत्तम्पा ते अम्भोदा गम्भीराः ॥ ७८ ॥ विद्याधारा ॥ ब
हुकृदूपंक्ति मुनिस्थलं चतुर्कलावेदैरं ध्रेयस्त्रयतिः ॥ या यदि वृत्ते अर्के वेदौरेके समेते रीति यातं ॥ मायावृत्तं भुत
लमद्य्मे फणिराजं ॥ ७९ ॥ यथा ॥ सायं सायं कोः यमदेतिप्रतिवारं सत्यः ॥ सत्यं ॥ ब्रुतत देतत्स विचारं यो यं ॥ पू

दु

चा॰ वृ॰ मं॰ — धरं

मुपैति गुरुः स हि मानयगः ॥ २२ ॥ तोटकं ॥ प्रथमं इति पिंगलमावेदसंख्यं चकुणं हसमं पंक्तिस्थितं हृद्यं पंचा
पि दीर्घं च कृत्वाऽकेवर्णेन सारंगमुक्तं ॥ २३ ॥ यथा ॥ नीतं वयः ॥ सर्वदा मे गता मे पीतं न गीतं सप्तं भ्रमोत्रमागेन
कालेप्रयाते च कालेन दृष्टेन हा यातनालक्षिनका स्वमिष्टेन ॥ २४ ॥ सारंग ॥ वृत्तं यंगणैर्विहितं किलनाम
सुवृत्तमिदं भुवि मौक्तिकदाम ॥ समीहित वृत्तकिलापरे विचारितमेतद् हीशवरेण ॥ २५ ॥ यथा ॥ सखा वद
हृज्जगत्त्रयसुन्दरं ॥ न्यूनेन च मूढमहा च विमूढ ॥ चिनोषि सुदैव धनानि दृथैव मदालिनिकाम मुमापति
नाम ॥ २६ ॥ मौक्तिकदाम ॥ इहपदे मगणं श्रुतं ॥ तिसंख्यकमेतदवेहि विधानतः संज्ञकमोदकवृत्तममं
दपदं स्मृतिपिंगलनिर्मितमोदितमद्युति ॥ २७ ॥ यथा ॥ मानिनि मानेपाकुरु हस्मृतिभावमरेण नतं स्वपतिं प्रति
दूषणमासि च पद्मपितेन हि देहिपरं त्वत्यानहृदासहि ॥ २८ ॥ मोदकं ॥ द्वितुर्यैवाणमृमपंक्तिकान्विमा
भवति वर्णगुरुः चापदापद्ये ॥ तदा कंठी दुः कथितेतमालीनी कवि पूर्ण हि दशवर्णनिर्मिता ॥ २९ ॥ यथा
कपालिका तेन पतेरणेद्वि ॥ तत्पतत्पतर्गोमा विनाशकारणी हृद्ध्वलत्कोपमहा ॥ कुतान्तस्फुरच्छिखापा
लिय्यादि वोक्षिता ॥ ३० ॥ मालती ॥ विसमलपुमि हि विस्वपतत्नयनिहितिवर्धचप ॥ सकलजगति स्तु
मतरमतिरहि गणपति सिति निगदिता ॥ ३१ ॥ यथा ॥ हरिहर वारण मलतरकनककलकचिमनुसर ॥ स्मृतिल

मं॰

तिलका२

दखिलरसालतरोः ॥ पुष्पिताग्रा ॥ १२ ॥ पुष्पिताग्रा ॥ अयुग्दौ हयंस्फातिमतेचतयाहमंयदुद्रस्यौमित्यपुगलं
चगुरुणिायस्याः सैषावसंततिलकांच लोकेशैषायशोब्धफालाभिः कवितेष्यितेव ॥ २ ॥ आपातीयका ॥ लि
मवनेरमलोसमर्पपुष्पासकौतुकमिमांचलितायदास्याः ॥ सख्यस्मदायदभवहृदभ्रापदोबीतद्धेदनसवयम
हेनचवामनोभः ॥ १६ ॥ वसंततिलका ॥ आदिचरमगुरविलघुचुटितंचक्रमुरगगणपतिमुखरटितंस
वैजगतिसुमतिजनसुमतंपाठसमयइतिभवतिचसुगतं ॥ १५ ॥ यथा ॥ नानयसपदिगद्रुमनुस
15 रसमतेमा ॥ वदवकृतामनुचिंतमनंतं ॥ सुजनलिखितहृद्रूदयरूचिललितंपपुष्पवदसपस्
सुकृतवलितं ॥ १६ ॥ चक्रम् ॥ सर्वैर्वर्णैर्दीर्घैर्लिप्यमुक्ताः ॥ स्युःसंख्यावर्णानां ॥ युक्तासेयंविख्यातावल्केषु तासंख्या४
नां सारंगिसारंगितासर्वैः ॥ वृंदावनेशेदृष्टसुदृष्टावृन्दं ॥ शास्त्रेतत्केतुंजातावेशे ॥ १७ ॥ यथा ॥ वारंवा
वारंनत्वावृत्तेक्षोभदूपूर्णोतत्पीपूषासद्धाज्जीवस्वर्भौमसन्न्यस्ताम्रास्यंतत् ॥ गोरीभर्तुर्लीलाकर्तुःहृ४
सूतन्यसतः ॥ मातुर्क्रोधस्फूर्तिज्ञात्रः ॥ कुंदंगंनंदीक ॥ १९ ॥ सारंगी ॥ गौरवेनलाघवेनसंयुतैःकनाद्रुतैरहारैः
लिश्वमुक्तसंस्थकैपदाक्षितैः ॥ गीयतेसदाकवींद्रचित्तपीनताकरः ॥ सप्तराजिपूर्वार्धिपजराजचामरः ॥ २० ॥ यथा ॥ १५

शि

वेशीतलकारी ॥ पुनरिह स्म्नापंकमान्मेकुहते सावपि दृष्टः ॥ २४ ॥ मायावृत्तं ॥ पदितो टकवृत्तमिदं गुरुणोबंधुवि
तारकवृत्तमिदं सविशेषं फणिनायकपिंगलपन्नगगीतं ॥ श्रवणे सौख्यकरं सततं ॥ २५ ॥ यथा ॥ युवतिजन
पयोधरभारविनम्रा द्वितिपिहिता द्विःस्तनाद्गततं द्रु ॥ निजकेलिगृहाद्दनुपातिकृवेषा ॥ नकुपुरायवतः
कृतकामनिदेशा ॥ २६ ॥ चतुर्थेन लघुत्वं त्रिवर्णेन पादेन सुसिद्धो हि कन्दाहि राजप्रसादेन जनानन्दकारी
सदा पाठमात्रेण सुसेव्यः ॥ वृत्तानि चैतत् ॥ सा पुण्यपात्रेण ॥ २७ ॥ यथा ॥ अपि स्मेरवक्त्राभवत्र्यं दृते येऽपि
ग्रामग्रामधाम ॥ कृता धीरे सौवि पुनः स्वे धरं ॥ पालमिकृत्य हे सो विन चक्रे यतान्न एति प्रापस्तः को पि ॥ २८ ॥
कंदवृत्तं ॥ आदिमवसुगुत रुद्रगतानभिधाय सततमलपूर्नुपगायतिः ॥ पंकसहितं विहितावलि ।
नामकमुत्वलफणिपतिकेद्रु रनामकं ॥ २९ ॥ यथा ॥ कुंजभवनगमनाद्धिपरिश्रममन्त्रसमयप
वनेनपुसे मम ॥ मत्कोपमलकृतेतमुदारा ॥ सर्वके कुलपसिचकितंनयनंदम ॥ ३० ॥ पंकावली ॥
रसलचुरगणो लघुश्चयी चौपुण्यमततीयपदे ॥ स्तनंलं द्विपंचदीर्घे ॥ जगणयुतोद्विपरत्नपुष्पितागा
॥ ३१ ॥ यथा ॥ सुरभिरनुनिबद्धकुकुमोऽयं ॥ कपयकोमिकिमालिनात्रकान्तः ॥ पुसरतिमलयानिलः ॥ समन्ता

१५ वृत्तर०

करणियमहिकिंमवते अमतस्मृतः॥ ८७ ॥ मनसा॥ रविसमलघुकं कुरु पुनरपि सगणं भवति सरभ इति र
सवपाकरणं॥ सरसमृक विततविवचनविहरणं अतिमसमकपितिपतिनवकृतिभरणं॥ ८८॥ मृखिविमलकम
लदलरुचिर दृशा हरिसनु हरतिहृदयमपिमम हसा॥ अपि भवतु नकपमिह पुरि पुवतिमिनसिज क्राश
रहत गतिरसती॥ ८९॥ सरभः॥ आदिगुरुवाणगुरुकं धुगुरुयुतं॥ चारुतिथिवर्तिकृत मन्मरगणान्वितं
वृन्दनिशिपालमहिराजधृतमञ्जुलं॥ लक्ष्मीष्कृत शोक हरमादरतिपिंजल॥ ९०॥ यथा॥ ऋलिनति
16 शालिनवमालिवचनामतंकामशरतापहरं मा क्कुरु संधृतं॥ शीलमतिलोलमयी। य॥ रूवतिते
वृथा मानमनिदानमितिमानवति माकृथा निशिपाल॥ ल चर्गः॥ कमेणदीयते पदेस्य सिद्धये
नराचमेवजायते सदानतद्ययवृद्धिपरलीशवृन्दवंदितांद्रिपंकज॥ लिनवसीतिं॥ स्व धीमिरम्यपाक्षि
तं कविंदु हृद्धिजस्मितं॥ ९१॥ यथा॥ विपक्षपललदलदल लदसंचपपद्रविराण कमेघमम्ब वल्ल पृ ७
पापोकोमगधारखण्डिता॥ मूललक्ष्मीरासगानं गादिगोपोः पुकुत्सितो लसत्पलासकप्रियं
दलं धूतगणनृपत्तिता॥ ९२॥ नराच॥ पंचविधैर्भगणैरविरतं विहितापततः॥ श्लोके गुरुके कुरुतलस
मिदं विदितं जगतः॥ मंजुलदायकपिंजर लिखेवसु वृद्धिपुतः॥ सम्बदतीति मुदेमततं किलम्वदे १६

आलिवालिस्फसिनालिकेलिवाटिकातटीवाटतमामतासि॥ यमहीतःवारिमद्रटी॥ अत्रकोपिगो
पएवगोपिगोपिकापटी॥ हारकोविहारकेविदोसिपीतसस्यरटी॥ १७॥ चामरः॥ तगणयुगलमादौस
त्रिधायाथदीर्घत्रयमथयगणौ द्वौसंविधेहिप्रयत्नात॥ इतिमवतिसुवृत्तामालिनी॥ चापरासावसुग
तयतियुक्ता नागराजप्रयुक्ता॥ १८॥ यथा॥ यंदेमें॥ इतिकथयतिपत्नी यमिकांतेप्रभातेपलमुलसमा
ना॥ पुण्यसंज्ञां पुनस्नानपनविगलदथ्राजसस्रप्रवातिकृटुं॥ सवचनपीवृतिव्याकुलंतंच चुंचे॥ ॥ शु
त॥ मालिनी॥ मगणैः कृकपंचमिर्देवसदकचितौ मनसावलिकामतिरूयतरांसगिरांफणिनायकपिंगे
लमजं लदातपरां सुवोधविकाशिबुधासमं देपूर्वरां॥ ॥ यथा॥ यदमंहृदमंदपिकंतखिगोपु॥
नतः॥ कृकवेविसदं किमकारणविलनन॥ नचनंमनमोपिमनः॥ किलदेहमतः कपयत्यखिलेकृते॥
मप्पकृतंचयतः॥ १९॥ भूमरावलिका॥ सगणं ततोजगणं द्वयंकुरुसंदं भगणं तथागणं विधायमनो
हरं॥ जनहंसनामकवृत्तमेतदनिमयंतिपिंगवर्णधाविकुकछंसामदरमज्वं॥ २०॥ यथा॥ प्रजसामदा
मविधिप्रमाणकंसंनयं भजरामनर्मनिकाममका प्रदचिताम यंजगदेवकेवलमि॥ व्यपार॥ चितंयतः

गणस्सगणो पुनश्च जगणो विधेयस्ततः ॥ सगणयगणौ लघुः पुनस्तथै । कलैवं गुरुः ॥ भवति हि तदा सम
नदशावर्णपुष्कलैवाः कृतवसुपतिः सुदासासएषमालाधरः ॥ ८० ॥ यथा ॥ मथनके दनालसोभवति
लालेशातैतस्तवपुकृतिचतुरानुरामसु ममंगकिलयानतकृतः ॥ तिलकलयसवेनतां गुणवरप्राप्यमः । कइवभवतो
गुणो जगति नेति विस्मोवयं ॥ ८० ॥ मालाधरः ॥ लघुः प्रागेकः स्यात्तदनु गुरवः पंच लघवस्तथा पंचैवस्याद्गुरु
युगायुतारामलघवः ॥ गुरुश्चैकोपि स्याद् इति भवति सर्वो घिमुखदा ॥ रसै रुद्रैश्छिन्ना यमनसभला गः शिखरिणी ॥ ८१ ॥ यथा ॥ दृशो
नैवाहं एपनचवचनवैचित्रमथवातचैवं भूः मेंगः ॥ कृतमपिनमोनंवनितया ॥ परं तु स्वामी स्याः सहितविहितार्थावस्थितितया
तयाशल्यप्रायामपि सकलकोपः प्रकृति ॥ ८२ ॥ शिखरिणी ॥ भः स्यात्पूर्वं भगणेन गणेन तयंदि युग्मं ॥ यस्यांसुतेयति ॥
पिमतावदयांकिस्थले च ॥ मन्दाक्रान्ताजगतिविदिताप्रोष्यचालोकाकांतं ॥ सद्यः छिन्नानमधिकाकुञ्चतंसाकरोति
नत्रसस्सुंजोलिकरणानिकराध्वजालावसंशं ॥ प्रेमामनोविच्छिन्नतनुरतिमनोमानमाकर्षतीव ॥ ८३ ॥ मन्दाक्रान्ता ॥ ६ हरि
लघवः पंच पूर्वका ॥ ततोगुरुः पंच च ॥ तदनु जगणद्वन्द्वं चैको गुरुः कथितः पुनः ॥ हरति हरिणी चित्तं नित्यं के विप्रवर
स्य साररसदशयतिनीगप्रोक्तासु । धीमति सोखदा ॥ ८४ ॥ यथा ॥ धुतमितिमयान्यः श्लाघ्यं सा ॥ मुरारिवचस्त्वया
निगदितमिदं कार्यं भाग्यं परं तु न भाति मे कथमि हसतां त्यक्ता नारीजने सममांतिके परमकुशलः ॥ शायास्थायो विधिः
प्रलोप्यवा ॥ ८५ ॥ हरिणी ॥ वि स्युः पूर्वं भो गुरुः युग्मं भो गुरवः स्युर्वेदाविश्रामो स्यात् रुद्रैः स्याद्दूसगो हे चैव प्रियं मंजीरा ॥ जागा

त॥२८॥पद्या॥मालतिकालतिका॥सैकुमेपरिपीतरसः मासमारमपुवृतान्तितकिपदित्तसः सो
यमलिमेलिनापशूहसणागा। मलसः॥सप्रतिसपृतिघातरवाक्तिमधुकवशः॥२८॥नीलवृतं॥
जायतेगुरुलेघु॥क्रमेणवोऽर्णाकैवुर्निर्मितेषुयतनतः॥पादेषुपत्रसंदेरेषु॥चाहृचंऽदत्तार्चे
तेनचामरादिनाख्वितेनचंचलेतिसामतासुमंजः॥लेनपिंग॥॥निषेधमाननोतिहंक्रतेनमंध्यसं
१५ गताकुलालिंचुगुञ्जितलेन॥१०॥वंचला॥विस्मृमालायमंजातेनस्माहृतं वृत्तव्यातपाता
लेवाभूमौस्वर्गेलोकेसर्वत्रैवव्यापृ॥श्रग्स्माभिर्नैलोकैः॥सर्वैःसर्वत्रैवोपास्यंनामाधीशप्रोक्तं
प्रास्येदृष्टा रूपावाणिलास्य २०७ पद्या सुमूर्धानोदैस्यंतूणंकालेकालेहतीयासे॥भूत्वालेदमी:
विसै३ सोम्यासेतेक्रोडेविस्मोरमोरं...॥गोगीत्रीः८ कृपांभोरंकनित्यंपालेचक्रसर्वं॥सेषावाली
भूत्वातात्कृत्वावृत्स्मानंदकुर्याद्रूपं॥वृत्तवृत्तं॥१५॥द्वितीयरसमत्सुमारविमनत्कैतिख्यान्तिमाभवेति
गुरवःपादेपतिरपिहवरेहेमपंकविजनाश्रितासकलमोदकार्यौश्चितासमपूदप्रावर्तिकाकालवरेणपद्मी
धता॥१०॥कु॥पद्या॥कुलंनगणितंमयानचकृतंगुरुत्वंबोधतंनतिमिरेभ्यंनिप्रायदर्पमत्रागतास्मर
वमपिनागतः॥कृ॥शिलमानसेऽलोकवाक्॥धिगस्तुतरालेमनोनयदलोकविजंममा॥२८॥परवी॥भ्रन्त

गौ   प्रा

यथा भूयोगा जोसिगजेजलदप्रावी एपमादर्शय घांक्ष्कामससखो सिनामकुटिलंश्य ऋायुधेधाय वर्षासा
रशौ क्ष्मभूरयतथा याग पृथिव्योकृषा तस्याः शोचनकेणतोपिनमत्तंवो मानिहंतेनमः २·३ सार्दूलवि
क्रीडितम् प्रुतिलचुविचयपुनरेव प्रुतिलचुकलय सगणमथकुरु लचुमेकमपि विनिगमय पुनरपि
मुनिलचुपदमत्र फणिगणकृपीतोतानिगदति मुविनवचैः मपिमवतसौति २·४ तथा स्मरगतिसवि
18 सकलोपिजनस्स्खलति विचलति हरिमनु हृदयेनचपरिकलतिगुणवतिविरचयतद्रुपायमपिमम
मिलति हरिरिह यदनुसरणतोपिपलमतिचलति २·५ चेन्दुकृत्स्नगणम थच विधुसमगुरुसहि
तंभवति धवलमतिपरि धवलमितिकविकुलहितं श्रुतिगतिरति सुभमतिपणिपतिपतिगदितं विपु
लगुणवतिसकलजगतिपरिविदितं २·६ यथा भजजगदभिमतफलनिजजननिरूपमसारणं क
नककशिपुविदलननखरविभयहरणं भवजलधिनिपतरणमितिसकलसुरवरणं सुरारिपुवलनि
चयदमननरहरिचरणं २·७ धवलम् प्रथमकृत्वासगणंध स्वातगणंप श्चात्कुरुपुरःपगणं चाप
गभगणं दत्वासगणं कृत्वालचुयुग्मं गुरुयुग्मं तंनववृत्तंनागनरेन्द्रस्यान्कित्तवत्तं मुविनाममशंभुरि
तिविख्यातं वृषवन्देति सूक्तं २·८ यथा जयशंभोमदनदमभोस्मारणकर्त्ताऽचोदपहर्त्ता त्रिपुरो

धीरं प्रोक्ता सर्वसखीभिः सा समुपास्या नित्यं सभयः कुर्वीत सौख्यं ॥ ये यमिदानीमुत्तमकाव्ये वित्तं ॥ १०४ ॥ यथा ॥ प्रादंभो
धौ तासं प्रतिमिदापतिता ॥ संजाताः प्रौढानीयास्तदाः के किन एते कस्मिन्के का चाताः ॥ कामः सामत्पक्षाविग्रहकर्त्ता भातिमहा
धैर्यं तेः ॥ प्रायो दीनस्प्रायो ॥ समत्यविपोमाहं नवैकिं सितः ॥ १०७ ॥ मंजीरा ॥ प्रादिमे नस्यालेपुवे लोहितदुग्धहेगलाः ॥ स
त्रयो दशाधो दशा प्रांते ॥ जाता लक्ष्या गुरवः कृताः ॥ पत्र बाष्प दशा लोनिर्मितमत्मादेफलेनामनीचवे
री कां वीतिकी शालकं ॥ रिणी सा सामता ॥ २ ॥ यथा ॥ स्नुसुन्दरमंधि ॥ रदसमुद्भिता लसलोचनाचं ॥
चिताकुलचित्त निश्चितवासं ॥ चंद्रमरीचिना ॥ कामिनीतवपामिनि प्रामुदीमलोमिरनुजितः ताः धापतीवमवे
तमन्तकमीतिसन्नतिमर्छिता ॥ १०८ ॥ नवैरी ॥ ल चेदीर्घपुमंसमऽप्रकृतमेत ऽवे पुष्पपार्थ ॥ समकौ ३ चन्द्र फली
दप्रपूर्तेः प्रसिद्धः पूर्मोदे पमाकर्णितोच्चपापुवंतिपूर्वोपिच्छितीशाः ॥ पनीत्वर्धयंति प्रसन्नोऽस्तत्थामोच्छितः ॥
स्पुकविशी ॥ २ ॥ यथा ॥ भवनेशासंजातसहके लपदाविपदाः ॥ गिरीणा हरीर्वपपुष्पात्रतेषां स्वेपोलक्ष्मी
रक्ता ॥ मसंभावयंत्यः प्रियांस्त्वां नुवन्याकुला ॥ धाममन्तेभाजे महीपालपुष्प यशोजालयातवक्त्रशेखिपारे ॥ २
२ ॥ किंश्च वेपुः ॥ स्मरा पाः स्पृगीर्विलपोयदि पुनः सप्तललपाचाक्रमः ॥ स्फु श्रेकादशात लपोयंस लिङ्गतैचापादश
धौतवाघस्सृगपदादशांके पालिभेवलिबेत्स्या न विंशाद्वयं ॥ श्रीमत्पद्मगनायुकेनप्रणीते पारिर्दूर्लविक्रीडिते ॥ १२ ॥

जभे

यं २१७ पथा चण्डस्फोरः पूर्वाः पृक्करक्करिघटाजूम्भान्नाघः कुसुमेतावल्पपिनागोन्द्र ह र चदद१
लैनैः पौरुषाभिव्यनक्तः याव न्लीलातिलीलाकृतसकलमरको कुम्भिकुम्भानेत्र अः पूपाकोनार
नवरव ०२ मध्येवर[illegible]धरः केसरीनोदरीतः २१५ स्रग्धरा मेधुःकदीर्घस्वकुमम धगुरुमेकमधाल चुवर्णेनाचरस्तु
चैकगुलचुपगमञतधेवजयाणोनपन्नगराजराजस्कवकरः इतीमोदितसर्वबुधेन्द्रः २१६ यथा पाटलिप
19 लिताललिकुलसुललितगुञ्जितवर्द्धितरागः सौरमधामविरागत धीरसमीरणमागः कोकिलवाल४
जातकृतकलरवयोमिथि योगि दुरंतैः किंकरवाणिमानिजनववरिपुराजत एषवसंतः २१७ नरेंद्र एष
रसेचमुनोलचुगुरुयुगावर्णपारः परिवृतः छन्दसि मत्तमःप्रभवति किलहन्त सत्यदहनः राजमवो१
मिताःलाजसुरमिपुतरुपनिराकृतदोष प्रीतु रनागविलासविहितपुरम्कुरु लपिकुलकोषः २१८ प
था रदोनमुररवीनसर्वीमनुकम्पपतिकिं विदयाकृतवेषा चन्दनकाननजातपवनमनुतापकरं मनु
तेसा कोकिलकृ[illegible]जितमेवमुरमिमतिनेति प्रलीतिसुदुष्प्राः त्वद्धि हे सतिसीदति हिमकरदर्शीयतेत
प्राः २१९ राजमव प्राप्तिमेवदविहितशिवभेदमनुष्यलसपूयशान्त्या वनमवनेः गुरुवरः सन्तिपदे१
लच्चवोहिमरन्याः एकपूर्तविरचयखलुविंशतिवर्णसमूहमिहैव पंचमकदूम्भवनयतिकं कुरुपादचतु

मतामृतसतासंजयकारी भस्मविहारी ॥ कृतगंधर्वीमत गाना रुम्बरनत्यारम्भा मोदी भवकस्याणकरपापं सं
हरगौरी संगवनोदी ॥ २० ॥ शंभुः सगणं ततो जगणद्वयं कृततयं सगणान्वितं सगणं पुनः सगणांत थाल ।
चुदी चैवणी पुगान्वितम् इतिरीतिविं प्रातिकृणि कामुविगीतिकपृथितासती सुदमातनोमिकवीन्द्रमा
नुमनोगतापठितासती २०१ यथा मिलितालिपलिस्रमालतीदलशालिनलतायतंतवनमेक
मेसुसमंदापिनवनीतेपुष्पिकेवने विकलालिविपलाम्रोदनमालितकुसुमकुले मनगमंप्रियप
मुदेवयाहि सुदेवतालयसंकुलं २११ गीतिका दीर्घे रुसकक्रमेणवर्णविंशतिरुक्तिः कृतायदेवजापते
कवीन्द्रमोदकारिणीतिगणकौ प्रभातदैव नागराजपूजितां चन्नागराजमायिताधिका विलसीति कोकं
नियाकरोति सक्रमानि देवताधि दैवतादिसंधीनि २१२ यथा मञ्जुगुञ्जितालिपुंजनूतमञ्जरीविनोदिकोकि
लाति कारुलीकलापकल्पितप्रबोधनुतापकेमपोपयाति जीवितामवामिचेयुं ... नविपुलचम्पु भ
कदाभिमाधवीयवासरानुसारिकामकार्पितमनः प्रसादि रुः स्वमालप्रीतताप हारि० २१३ गणद्वै चलाशेद
तेवणस्यदनुविपुलचतुर्दशीगुरुस्तस्य चाग्रेताभ्यामग्रेविधेयदाहारसलयवौदै गुरुस्तम[illegible]दे चैः दे
चैरहलस्यदीर्घौपुनरपिचपतिः सप्तसप्तान्तैः स्यान्नभाधीशपयुक्ताजपतिचविहितानामतः स्तपरे

गणैर्विविधैः रचितां रमणीयतरामिति दुर्मिलिकां वसुभिः सगणै[illegible]चितां मणी[illegible]दुर्मिलि
कां २२५ यथा गगनं भ्रमणैरहितं जलदैः रतिगर्जितकामपरैरमणीरतिरंगतरंगदनङ्ग· सखैर्विरिशिविप
मवारिभरैः परिदृश्यविनम्रमतीव मयैर्धनकोमलकाननमध्यचरैरसितालिमपूरितनैदरमितीव परं गदितं
स्खलके किरीटैः २२७ दुर्मिला अथ चरतदसमिभंगलैः चेटितं किल वृत्तकिरीटमिदं नृपराजगुरोवरमूल्य
धरं परिपूजितपङ्ग· लनाममसीस्य वृत्तविधानविशारदगौतमनितुल्यधिं सदाधृतमत्कृपमप्रियतेनप मैरे५
२० तेसमतेसततंवकृगुरुधीकृतसन्नृप २२८ यथा सखिवल्लसद्रुमणप्रकसन्नमसोधृतसत्पूतिपद्भतया॥
खिल मालतिकालतिकामुकुलकुलतोविधितिसहृद्गणकोकिले चन्द्रमसोपिसमानमितिस्तवकं मके- न१
न कं मकरन्दसुधं मति किन्नमधावविवेकिनपेवतां वचनधानिमस्तृपिकी चाति २२९ किरीटं द्विगुणितवसुल
घुतदभगणैर्मरुचागणजमणेव गणयविनयवातिविमलकमलमुखिहारमुकुटमवनोचकविवरचिक
रमितिसुललिततरमुज्वलगुणगुणशालि त्रिजगतिप्रभवतितिनिगदितवसंगलमतिरसशालि २३
यथा जयजयपुरहरसकलशरणवरचन्द्रशकलयुतभालः मनसिजमदचयदमनविहितनयमस्तक
सुघाटितमाल अभयसहितकरसततविहिततवरदानविजितसुरजाल ममहृदिनिजचरणकमलपृगमव
धारयत्रिभुवनपाल [illegible] हीरमुकु[illegible]टं लघुतदीर्घ छपामानविदधात्तीवदधा हृ णमसंस्तान्गुनमा

सुंदररूपमखिलस्त्रासुपठप्रुनि नान्यागनदेहे देवमवतमत्र त्वरा वंतमनंतरसंगसुभजाम्कु कामु

य
ष्टमेवं २२० यथा चंद्रबिंबमुखमपगतदूषणमदिमुताशितदेसं श्रुतिवरचरणंपतितेशरणं किलयामः २
२१ रमंति अष्टोवर्णोदीर्घौ यस्यां नगणपुगलमथरसल घुवर्णो दीर्घौ वन्नेस्यातामेवं विरतिरपिच
रतवसुमनुवर्णैः स्वर्गे मर्त्यपाताले वासततविरतगतिरतुलपदासा विख्याते यस्मीता हे सोसुकविम
नसि रुतपरमविलासा २२२ यथा अस्मिन्ग्रामेये चंन्येते ददति नपुरयरिगतपथिकानां वासोल्लासंग्र
ससंविसंप्रतिरूपमपि जलमपि निपुणमानो अस्याहं धाकांतो दूरेममकिल पति जननिहि पस्मात्यांथ
कांतमांतमात्तवज्जनसमसभितिपरपुरमस्मात २२३ रुसी भादनुसगणास्यादयगुरुरेकः स्याद्यपत्रपुन
र्नगणोयी यदिपुनरेवं भवतितदेवं भत्रपसंयुतएकगुरुः यत्र च पतिरुक्ता मुनिरसदिग्भिः सुन्दरिका
निरिताससुधिया मोदितकविसरसाखिलगणपमावत्वपरकविराजहिता २२४ यथा चंदनवन
जैनाधतजलजातामोदभरः किलमन्दतराः संप्रतिप्रतिनानादिशिमातारत्यपिकमविदः हराः मेकलगि
रिकन्यासिवनधन्याः पुण्यवतामतिमोदकराः सोऽस्तरसरीलं निपिाधत लोलंकश्चिदिमेसुखयन्तिवराः
२२५ सुंदरिका वरदानविधान समर्थसदध्वविचारगुरुं पूर्वकवपूर्वः प्रतिपदं शतदेप[blot]तोविलदे १२
णमगुरुः त्वमपिंगलधनामधरः पूर्वदकेविनाललितालिनवोडुवधूप्रतिकल्पितसत्कलिकांवसुभिः सप्त

दिरि४

सततविहितसरसरतिगतिवरतनु पुनरपि च मतं शालूरममलतरमखिलविबुधवरहृदयहरणमतिश
यचरितं नागाधिपविरचितमिति वितरति सुखमपि हृदि वान पदसदसिकृतम् २३६ यथा सीतापति
मविदितगतिसुविदितमुपचितपाचितरुचितां हिमकरसमवदनं सुग्रीवपवनसुतनिजबलकृतरणवि
२५ निहितखलदशवदनं तापत्रयहरचरणकमलवरनखविगलित जलममपि सकलसदं वन्दे रघुपतिम
मतिप्रभममतिजनततिकृतनतिविषयमहं २३ शालूरवृत्तं सन्ति यद्यप्यनेकानि नानावृत्तानि तेनाकं लेन
तादर्प्यलोभया दमनेकप्रतिविहिते २३८ छंदसां नामभेदेऽपि लक्षणैक्यं च मिष्यते सर्वेषामेव शास्त्रा ४
णामेकमत्यं महेश्वरे २३९ इति श्रीमैथिलमी घापि प्रविरचिते वृत्तमौक्तिके वृत्तनिरूपणं नाम द्वि ५
तीयः प्रकाशः २ वृद्धिविस्तरमात्रा यैः प्रस्तारोऽपि निगद्यते प्रत्ययवादूनमेदार्थः कथितः पूर्वसूरिभिः
१ गुरोरधः कुटिलादेवोलं चोक्तसरलामताः तामिः प्रस्तारमूलेऽब्दो ज्ञेयबध्यं कृतावुधैः २ समम
त्रिंरूप्रस्तारेमूलमूर्ध्वं गुरुं लिखेत् विषमेलघुमालिख्य शेषार्ध्वं गुरुमालिखेत् ३ इतिप्रस्तारमू
लकारणम् अथप्रस्तारकारः पूर्वं गुरोरधोलेख्यो लघुर्ध्वे देसमन्यस्तथा वामे गुरुलघु वापि याव

श्रावकान्नेविधेयं दीर्घंदर्पंप्र मलतमीसूसेव्यांत्रिपुरमिसूधां मुख्यरूगोचरास्वविशेषं। विद्वज्जनैःपिकूला
पैः प्रणीतं सदा [illegible] शोभने देवता चार्यसेव्यं तच्चेदपीयूषवाचोधिगंभीरनामिस्यलेवृतमेतन्मस्मानपो
गंपैलेभेदं २३२ यथा वेदांतसिद्धांतविमृष्टांतचित्तार क्रांतरात्मा नकानंत दृष्टान्तहीनः संसारसंस्कारसंचा
रसंधारणे हारसंस्कारकोभारतीसारलीनः संमर्दनिकृंतनशीलानवर्षा नयप ध्यानानिमीलितमस्मान
स्थानानुरक्ताः श्रीमानहोनानदीतिज्ञानविज्ञानसंघ्राण कल्याणयोगीपुमान् स्याद्विमुक्तः २३३ मा
न्यानयोगं सगर्भैकलचुंवालिगणमह्यावधिमत्तकुंभमोदवतितत्र सगणां भवतो तिवरवृत्तमतिपुण्यकं
विदितमनुरागवति हि वशरतां मूर्तिमृदुमतिसर्पं [illegible] कृतमेतदतिदर्पकविराजहृदिमोदकारिणं नवरवल
मीनां गतसिद्धमुनिदेवगणवृंदधरणीशचयरुः रवहारिणं २३४ यथा क्षितिभारसहस्रावलदारिहृदि
मामरणादरधरनाम भवता मरवारणगचारुचंद्रयचारपरतारभदपारनयपारभवता वरुवारमविचारर
सनाटितताप्रवचनारयुतमारमदलं जनतमारसिद्धितधारपरिवारवदुदारकरवालमरिचक्रमखिलं २३५
देवशरणं आर्या कुरुयुगगकृतदनुकमलमुपखिवसलचुरसनगणयुतं एकं कुरुगणवति[illegible]

रीतिः पिङ्गलाभि[illegible]मता स्फुटा इति वर्णनष्टम् अमुकस्थले पुनलारः कीदृशो भवतीति प्रश्नोत
रमेवोभेयत्र नष्टफलं अथ मात्रामेरुः वामाद्द्वितीयपर्यंतं कुर्याद्द्विरवाद्वर्यंततः तत्पार्श्वयोः प्रथमधो च कु
र्याद्द्वितोत्रयंलग्नु १५ एवं कोष्ठद्वयं कृत्वा तदधोपितथैव च तदधःपञ्चजिकोष्ठं च तदधोपितथैव च १६ एवं क्र
मानुकोष्ठ[illegible]वृद्धिमेतो मात्रानुसारतः इति मात्रा[illegible]मेरुः कोष्ठसम्प[illegible]तिः अथ सम्पत्तकोष्ठे
ष्वङ्कविन्यासप्रकार उच्यते एक द्वेक अङ्कवतः क्रमेणादिषु विन्यसेत अन्तिमे त्वङ्कमेकं च वर्द्धिरू
द्वितये च के १७ शीर्षशीर्षपयाद्वौ द्वावेकोङ्कस्य पूर्ययतः विन्यसेतमथाकोष्ठ ष मात्रामेरुरयं स्मृतः
१८ इति मात्रामेरुः अथ वर्णमेरुः एकैकवृद्धितः कोष्ठान्कयोत्सोपानवद्बुधः अथ ये ते षु कमा
लिरवामधो शीर्षाङ्कयुग्मके वर्णमेरुरयं ख्यातो वृ[illegible]नामपि[illegible] इति वर्णमेरुः १९ पुल्ला
रसंख्या गुरुमात्र पंक्तिभिः अस्यपंक्तिलेत्नुमा[illegible]त्रवंक्तिः तेयातथा न्यसेत[illegible]यमू[illegible]रुनीयं मेरोः
फलं पिङ्गलशास्त्रसिद्धम् २० अथ मात्रापताका अङ्कानुद्दिष्टवद्दत्वा चोपान्त्याधःस्थलेलिप
[illegible]खेत एकैकहीनशेषांके यथासंभवमेवहि २१ द्वाभ्यां हीनं तु तत्पूर्वं पंक्तौ हीनं त्रिभिस्ततः ॥

त्सर्वलघुर्भवेत् ३ इतिमात्राप्रस्तारः अथ वर्णप्रस्तारः लघुरेवसमान्तेन्यः प्रथमस्यगुरोरधः ४ दत्ते
चोर्द्धसमापंक्तिर्विर्भेतुगुरुर्हि ५ इतिवर्णप्रस्तारः अथमात्राप्रस्तारसंख्या मात्रैकैकस्यैक एवस्यान्मात्रा
द्वि लेद्विसंख्यकः प्रस्तारस्तु त्रिमात्रादेः पूर्वयुग्माङ्कसंख्यकः इतिमात्राप्रस्तारसंख्या यावत्सर्वलघुर्न
स्यावर्णप्रस्तारस्यपंपूर्ववत् लमस्यास्तिसंख्यां द्विगुणक्रमात् इतिवर्णप्रस्तारसंख्या अथमात्रोद्दिष्टं
उर्द्धमेवलघुर्द्याङ्कोर्द्धमधोपिच पूर्वेण पूर्वंगुणाङ्कंस्तूर्ध्वाङ्कःस्यात्तत्रशेषगाः तस्मिन्नङ्केगुरोरूर्द्धगताः ४
नङ्कान्विलोपयेत् अवशिष्टंतुविज्ञेयमुद्दिष्टसंख्यसमेवहि ६ अथोद्दिष्टफलम् ईदृशःप्रस्तारस्यकिंस्य
लमितिप्रश्नोत्तरमुद्दिष्टफलं ७ अथवर्णोद्दिष्टम् उद्दिष्टेवर्णेषुदत्वाङ्कान्द्विगुणक्रमात् लघ्वाङ्कै
रेकसहितै उद्दिष्टस्थलमादिशेत् ९ अथमात्रानष्टम् विधायपूर्ववत्कोष्ठेतःकलाङ्कान्पूर्ववीक्षक्र युग्मेनपृतोः एव
प्रस्ताङ्कहीनानष्टाङ्कंमेवकलास्थितेर्वैरेखयाहिपूरयाङ्कः ११ येनैवयेनैवहि पूरयेत्तंतत्रैवगुरुर्विवे तत्रे
लेस्यः कलामुपादायपरांपरांमात्रामुनष्टं गदितंतदेवं १२ इतिमात्रानष्टं अथवर्णनष्टं विषमेदे
कमालिख्य कृत्वाप्राग्गुरुंलिखेत् समेसार्द्धेजितेभक्ते लघुमेवसमालिखेत् १३ वर्णनष्टविधिः॥

स्वा१

त्वात्सहैवोलघुः एकाक्षराक्षस्य पंक्तिस्थकोष्ठौ कैकादेवहि । अंकस्था द्विष्ठौ नैव द्विधाम्नोद्विकोष्ठके । गु
रुरुत्र गतो लेख्यः सर्वत्रैव लघुक्रमात् परंतु विषमे षष्ठे पंक्तावेकोलघुः स्मृतः उद्दिष्टे नः द्विमात्रादेः पूरणं चो
द्दिष्टितः एवमुद्दिष्टेन स्यादिसंकेतं व्यक्तीतां व्रजेत् इति मात्राप्रस्तारे अथ वर्णमेरुः प्रस्तारसंख्या द्विचतुर्थभाग
वसंख्याकादिक्रमतो विलेख्या अंकाः गुरोश्चापि लघोश्च भूयो लेख्यास्तु पंक्तौ पूर्वपूर्वैक्यैः प्रस्तारसंख्यावपि दे
यावेवं गुरुलघ्वंकयुग्मैः वर्णमेरुर्वितिर्यक्पंक्त्यौ द्वाः संस्तोहरणा यांहि अर्धाधः क्रमतो न्यासः स्युः पंक्त्योवर्णसंख्यया कोः
नानामेकतमः प्रवृत्तेषुः श्लोकेषु विचारयेत् इत्युम वर्णमेरुफलम् इयं मेरुणि मयावोक्ता यत्नेन हेतु पिवहि पिंगलेनो
जिकृतानामस्य हेतुना प्राकृतेन तु ना इति श्रीमल्लन्नार्किक महामहोपाध्याय श्री मोघेलभीघ्यामिश्र विरचितो वृत्तर
त्नाकरः समाप्तिम गात् । श्रीकृष्णार्पणमस्तु नमः श्रीराम श्रीराघव श्रीराम श्रीरामा श्रीराम श्रीराम श्रीराम श्रीराम

23

लिखितंनालिखेत्क्वापिपताकायाइयोस्थितिः २२ इतिमात्रापताका॰ एकत्यागक्रमात्पंक्तिरेकस्यैवगुरोः स्थलम् हि
द्वित्यागात्द्वयोरेवस्थापयेन्नस्थलमेवहि २३ त्यक्त्वा द्विभिर्द्वाभ्यां पंक्तिस्त्रिगुरोस्थलं एवंचान्यादिगुरोर्लोपिकेति
क्रमः फलं २४ इतिमात्रापताकाफलं॰ अथवर्णपताका॰ शेषावर्णपताकाशेषमात्रापताकया॰ सर्वप्रकारतः॥
किंतुनैवपंक्तिरीहान्तरा २५ इतिवर्णपताका॰ अथमात्रामर्कटी॰ वामादृत्तिगपर्यन्तंकोष्ठषट्कंलिखेत्ततः एकैकं
विन्यसेत्तेषुपंचमेष्टन्यमेवहि २६ ततःप्रस्तारस्थःकोष्ठवृद्धिमात्रावृत्तावतः क्रमात्तेषुचकोष्ठेषुपूर्वयुग्मकादिकांलि
खेत् २७ उद्दिष्टवद्गितीयेषुततः पूर्वयुग्मंचतत्॰ षष्ठेपूर्वयुगाङ्कांशपुत्रंमेलाङ्कमालिखेत् पंचमेपीषेपष्ठेन्तंचतु
र्थेस्वपरद्वयं २८ इतिमात्रामर्कटी॰ अथवर्णमर्कटी एकादिद्वित्रिकमाद्वृत्तंनद्विक्तंगुणक्रमात् १ वृत्तेनगुणितेभेदप्र
वर्णाङ्कः परिकीर्तितः वर्णाङ्कितान्तरेषठ्लाघवेनलघुः स्थलः लघुभिः सहितावर्णामात्राङ्कोवर्णमर्कटीः इतिवर्ण
मर्कटी॰ वृत्तंभेदोथमात्राश्चवर्णाश्चगुरवस्तथा॰ लघवश्चतथाज्ञेयामर्कटीकरणेबुधैः इतिउभयमर्कटीफलं॥
अथश्रेणी द्विगुणाद्यपंक्तिस्तत्पूर्वद्विगुणकोष्ठका॰ ततःपूर्वाङ्कतोष्टैवस्युः स्थानत्रयेगुणक्रमात्॰ यत्तुविषमेसर्व
पूर्वाहीनैककोष्ठकाः सर्वत्रश्रेणीपंक्तिसंख्यावृह्लारस्यैवसंभवत् मात्राश्रेणीविधौपंक्तिनकोष्ठकप्रनंतिदं अ
धोधःपंक्तिकोष्ठेषुचांकन्यासोपिकथ्यते॰ कोष्ठद्वितीयेनमात्रापरप्रस्तारसंख्याकैगुरुः नद्दातिमत्स्यमात्रापताङ्क

९४